

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет інженерно-технологічний
Кафедра будівництва та професійної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова)

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Розробники:

Ковальчук Станіслав,
професор кафедри будівництва та
професійної освіти, д. т. н., доцент

Антонець Анатолій,
доцент кафедри будівництва та
професійної освіти, к. пед. н., доцент

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Назва структурного підрозділу	Кафедра будівництва та професійної освіти
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<p><i>Викладачі:</i> Ковальчук Станіслав, д. т. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 305 (навчальний корпус №3), <i>e-mail:</i> stanislav.kovalchuk@pdaa.edu.ua, <i>тел.</i> (0532) 2-29-81, (066) 516-87-69 <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/kovalchuk-stanislav-bogdanovych</p> <p>Антонець Анатолій, к. пед. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 329а (навчальний корпус №3), <i>e-mail:</i> anatolii.antonets@pdaa.edu.ua, <i>тел.</i> (0532) 2-29-81, (066) 480-57-06 <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/antonets-anatolii-viktorovych</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	208 Агроінженерія Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Моделювання технологічних процесів і систем

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття знань з методології, методики та організації наукових досліджень у технічній галузі, отримання необхідного для магістра рівня знань з винахідницької та патентно-ліцензійної діяльності, норм академічної доброчесності, формування навичок планування експериментальних досліджень та обробки дослідних даних, набуття навичок роботи з науковими джерелами, наукометричними базами даних, нормативно-правовими актами та патентною інформацією.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів освітнього ступеня магістра комплексу знань для провадження ефективної наукової діяльності на відповідному рівні, що включає в себе пошук науково-технічної інформації, огляд наукових джерел, постановку наукової задачі та обрання шляхів її розв'язання, планування експериментальних досліджень та обробку дослідних даних, підготовку, з урахуванням вимог академічної доброчесності, наукової інформації для висвітлення у наукових виданнях та свідоцтв авторського права.

Компетентності:

Загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові:

- Здатність здійснювати наукові та прикладні дослідження для створення нових та удосконалення існуючих технологічних систем сільськогосподарського призначення, пошуку оптимальних методів їх експлуатації;
- Здатність використовувати нормативно-законодавчу базу з метою правового захисту об'єктів інтелектуальної власності, які розробляються та знаходяться в господарському обігу;
- Володіти уміннями вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості.

Програмні результати навчання:

- ПРН 7. Планувати наукові та прикладні дослідження, обґрунтовувати вибір методології і конкретних методів дослідження;
- ПРН 19. Забезпечувати охорону інтелектуальної власності;
- ПРН 22. Уміти ініціювати, розробляти та впроваджувати інноваційні технології сільськогосподарського виробництва.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Тема 1. Наука як система знань.

Тема 2. Методи наукових досліджень.

Тема 3. Організація наукових досліджень.

Тема 4. Планування експериментальних досліджень.

Тема 5. Аналіз та обробка дослідних даних.

Торіс 6. Highlighting the results of scientific research. (*заняття проводяться англійською*)

Тема 6. *Висвітлення результатів наукового дослідження.*

Тема 7. Магістерське дослідження.

Тема 8. Основи інтелектуальної власності.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практ.	лабор.	сам. р.		лекції	практ.	лабор.	сам. р.
Тема 1. Наука як система знань.	14	2	2		10	14	2			12
Тема 2. Методи наукових досліджень.	14	2	2		10	14	2			12
Тема 3. Організація наукових досліджень.	16	2	4		10	14				14
Тема 4. Планування експериментальних досліджень.	16	2	4		10	18		4		14
Тема 5. Аналіз та обробка дослідних даних.	18	2	6		10	18		4		14
Тема 6. Висвітлення результатів наукового дослідження.	14	2	2		10	14				14
Тема 7. Магістерське дослідження.	14	2	2		10	14				14
Тема 8. Основи інтелектуальної власності.	14	2	2		10	14				14
Індивідуальні завдання										20
Усього годин	120	16	24	0	80	120	16	24	0	80

Оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
ПРН 7	6,0	18,0	16,0	10,0	50
ПРН 19	3,0	9,0	8,0	5,0	25
ПРН 22	3,0	9,0	8,0	5,0	25
Разом	12	36	32	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Наука як система знань.	1	3	4		8
Тема 2. Методи наукових досліджень.	1	3	4		8
Тема 3. Організація наукових досліджень.	2	6	4		12
Тема 4. Планування експериментальних досліджень.	2	6	4		12
Тема 5. Аналіз та обробка дослідних даних.	3	9	4		16
Тема 6. Висвітлення результатів наукового дослідження.	1	3	4		8
Тема 7. Магістерське дослідження.	1	3	4		8
Тема 8. Основи інтелектуальної власності.	1	3	4		8
Екзамен					20
Разом	12	36	32	0	100

Форма проведення підсумкового контролю – екзамен.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання:

– *опитування*: 0-1 бал;

1,0 бал повна, вичерпна відповідь;

0,5 бала часткове знання теоретичного матеріалу, допущення помилок, не чіткість та заплутаність знань;

0 балів не знання теоретичного матеріалу.

– *виконання вправ на практичних заняттях*: 0-3 бали;

3,0 бали здобувач вправи у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи;

2,0 бали виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;

1,0 бал виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;

0 балів не виконував та не представив звіт.

– *виконання завдань самостійної роботи*: 0-4 бали;

1 × max балів здобувач виконав завдання у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і з дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи; відповів на всі поставлені питання;

0,85 × max балів виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;

0,65 × max балів виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;
 0,5 × max балів якщо правильно виконано менше 2/3 обсягу завдання;
 0 балів не представив завдання самостійної роботи.

Заочна форма навчання

Форми контролю результатів навчання

Програ- мні ре- зультати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опиту- вання	Виконання вправ на практич- них занят- тях	Виконання завдань самостій- ної роботи	Виконання контроль- ної роботи	Екзамен	
ПРН 7	4,0	8,0	18,0	20,0	10,0	60
ПРН 19	2,0	4,0	9,0	0,0	5,0	20
ПРН 22	2,0	4,0	9,0	0,0	5,0	20
Разом	8	16	36	20,0	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практи- чних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання конт- рольної роботи	
Тема 1. Наука як система знань.	0	0	6		6
Тема 2. Методи наукових дослі- джень.	0	0	6		6
Тема 3. Організація наукових дослі- джень.	0	0	6		6
Тема 4. Планування експеримента- льних досліджень.	4	8	0	10	22
Тема 5. Аналіз та обробка дослідних даних.	4	8	0	10	22
Тема 6. Висвітлення результатів наукового дослідження.	0	0	6		6
Тема 7. Магістерське дослідження.	0	0	6		6
Тема 8. Основи інтелектуальної вла- сності.	0	0	6		6
Екзамен					20
Разом	8	16	36	20	100

Форма проведення підсумкового контролю – екзамен.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання:

– *опитування*: 0-2 бал;

2,0 бали повна, вичерпна відповідь;

1,0 бала часткове знання теоретичного матеріалу, допущення помилок, не чіткість та заплутаність знань;

0 балів не знання теоретичного матеріалу.

– *виконання вправ на практичних заняттях*: 0-4 бали;

4,0 бали здобувач вправи у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи;

3,0 бали виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;

1,5 бала виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;

0 балів не виконував та не представив звіт.

– *виконання завдань самостійної роботи*: 0-6 балів;

1 × max бали здобувач виконав завдання у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і з дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи; відповів на всі поставлені питання;

0,85 × max бали виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;

0,65 × max бали виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;

0,5 × max бали якщо правильно виконано менше 2/3 обсягу завдання;

0 балів не представив аркуші самостійної роботи.

– *виконання контрольної роботи*: 0-20 балів;

1 × max бали здобувач виконав завдання у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і з дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи; відповів на всі поставлені питання;

0,85 × max бали виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;

0,65 × max бали виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;

0,5 × max бали якщо правильно виконано менше 2/3 обсягу завдання;

0 балів не представив аркуші самостійної роботи.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1, 2, 3-го теоретичних питань	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	часткове виконання теоретичного завдання з суттєвими помилками і поверховим розумінням природничо-наукових знань, ідей та концепцій для використання у професійній діяльності
	2	неповне виконання теоретичного завдання з помилками і поверховим розумінням засад природничо-наукових знань, ідей та концепцій для використання у професійній діяльності
	3	виконання теоретичного завдання з помилками і частковим розумінням засад природничо-наукових знань, ідей та концепцій для використання у професійній діяльності
	4	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про сформовані природничо-наукові та професійні знання по даній тематиці
для практичного завдання	0	відсутність виконання практичного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2	часткове неправильне виконання практичного завдання з поверховим вирішенням відповідної інженерно-технічної задачі
	4	не повне виконання практичного завдання, де здійснений аналіз інженерно-технічної задачі, мають місце суттєві помилки та недоліки
	6	повне виконання практичного завдання де здійснений аналіз інженерно-технічної задачі, однак є незначні помилки і недоліки
	8	завдання виконано вірно та повністю, зроблені висновки, що свідчить про сформовану здатність розв'язування інженерно-технічних задач

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі викори-

стання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Відвідування занять є обов'язковим. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.
3. Система оцінювання:

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Гуторив О. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
2. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 317 с.
3. Попова Л. М., Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність. Підручник. Харків, «Федорко», 2021. 262 с.

Допоміжні

4. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
5. Грищук Ю. С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. Харків: НТУ «ХП», 2008. 232 с.

Інформаційні ресурси

6. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.liga.kiev.ua>.
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk>.
9. Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndiiv.org.ua>.